

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ COVID-19

Η Πανεπιστημιακή Κλινική Ρευματολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, συστήνει τα κάτωθι βάσει της τρέχουσας γνώσης και των οδηγιών της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών του Υπουργείου Υγείας¹, της Ελληνικής Ρευματολογικής Εταιρείας² και της Ευρωπαϊκής Εταιρίας Ρευματολογίας (EULAR)³:

- 1. Συστήνει τον εμβολιασμό** στους ασθενείς με ρευματολογικά νοσήματα έναντι της νόσου COVID-19 (δηλαδή έναντι του νέου κορονοϊού SARS-CoV-2), με τα εμβόλια που έχουν λάβει και θα λάβουν σχετική έγκριση.
2. Τα εμβόλια που έχουν εγκριθεί ή είναι υπό έρευνα **είναι ασφαλή** διότι περιέχουν μη ζώντα μέρη του ιού (π.χ. RNA). Ο εμβολισμός σε ασθενείς που λαμβάνουν **ανοσοκατασταλτική ή/και βιολογική θεραπεία** θεωρείται ασφαλής.
3. Η ανοσολογική απάντηση στον εμβολιασμό, το επίπεδο δηλαδή των αντισωμάτων που θα δημιουργηθούν, ενδεχομένως να μην είναι ικανοποιητική. Οι εμβολιασμοί ιδανικά γίνονται σε περιόδους που η ασθένεια είναι σε ύφεση και όταν το επίπεδο της ανοσοκατασταλτικής αγωγής είναι χαμηλό. **Πάραυτα δεν συστήνεται η ελάττωση της ανοσοκατασταλτικής αγωγής.**
4. **Όλοι οι ασθενείς θα πρέπει να συνεχίσουν να τηρούν τα προληπτικά μέτρα** μείωσης του κινδύνου έκθεσης (λ.χ. τήρηση αποστάσεων, χρήση προστατευτικής μάσκας προσώπου).
5. Ειδικά για τα άτομα που λαμβάνουν αγωγή με **rituximab** (Mabthera) πρέπει να προηγείται συνεννόηση με τον ιατρό για να οριστεί η ιδανικότερη χρονική στιγμή για τον εμβολιασμό.
6. **Εξαιρούνται** (και δεν θα πρέπει να εμβολιαστούν ή θα πρέπει να συνεννοηθούν πρώτα με τον ιατρό τους):
 - Άτομα με **υπερευαισθησία** στα περιγραφόμενα ενεργά συστατικά του εμβολίου ή με προηγούμενο ιστορικό **σοβαρής αλλεργίας** σε εμβόλιο, φάρμακο ή τροφή.
 - **Παιδιά** ηλικίας μικρότερης των **16 ετών** (με τα παρόντα εμβόλια).
 - **Έγκυες γυναίκες** (επιπλέον, οι γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας θα πρέπει να αποφεύγουν εγκυμοσύνη για τουλάχιστον 2 μήνες μετά τον εμβολιασμό).
 - Άτομα που πάσχουν από **οξεία σοβαρή εμπύρετη νόσο** ή κάθε **ελάσσονα ασθένεια** (σχετική αντένδειξη) μέχρι την ανάρρωση, προκειμένου να μην υπάρξει ζήτημα διαφοροδιάγνωσης από πιθανές ανεπιθύμητες ενέργειες.
 - Άτομα στα οποία αντενδείκνυται η ενδομυϊκή ένεση λόγω **αιμορραγικής διαταραχής ή αντιπηκτικής θεραπείας.**

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω οδηγίες δύναται να τροποποιηθούν αναλόγως της γνώσης που αποκτάται.

Η Κλινική παρακολουθεί τις εξελίξεις και θα ανανεώνει τις οδηγίες αν είναι αναγκαίο.

1. Πληροφορίες κοινού για τον εμβολιασμό έναντι της νόσου COVID-19 από την Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών:
(<https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/12/covid19-emvolio-faq.pdf>)
2. Ενημέρωση και θέσεις της ΕΡΕ-ΕΠΕΡΕ σχετικά με τον εμβολιασμό έναντι του ιού SARS-CoV-2 ανοσοκατεσταλμένων ασθενών με ρευματικές παθήσεις, ΕΡΕ-ΕΠΕΡΕ, Δεκέμβριος 2020:
<https://ere.gr/modules/ecampaign/linkstat.php?d=1740&e=1b3d3d36a49414741c897138eed762eef32bc4fd604cc62216af0535bf14f78a&f=1b3d3d36a49414741c897138eed762eeb5b78bd98527b40565696a4e3c5c0336>
3. EULAR View-points on SARS-CoV-2 vaccination in patients with RMDs:
https://www.eular.org/eular_sars_cov_2_vaccination_rmd_patients.cfm